

بلوچي ڀور اوڙي زباناني وٽ ماٽ وٽي همگو ڳل

ڏاڪٺر واحد بخش بزدار

اليوسى ایٹ پروفیسر، قائد اعظم یونیورسٹی، اسلام آباد

Abstract

According to the historians Dravidians are from the Mediterranean Sea and then migrated from Mediterranean Sea to the Mesopotamia. They have been mixed with the Sumerians before 3800 B.C. Due to the clashes with the Acadians they have migrated to the Iran and then settled in the Sindh province of Pakistan.

This paper is a comparative study of the similarities between the Balochi Language and Dravidians Languages e.g. Malayalam, Telugu etc.

ڳچين لبز: دراوڙي، پوکاري وانشت، سiali، همگي، جوڙشت، ميانجي ايشيا، تايل، مليام، کناڻا، کول، تيلگو

دراوڙي مهلوڪءِ تارنخ ڀوپلي پوکاراني ليكه:

دراوڙي مهلوڪءِ تارنخ آياني اوباري گي پڻ در عبارا پكيس ڏس شاهدياني نه بوٽگءِ سببءِ ايشاني باردا و ڦوڙيں حالءِ ليكه گندگ ۽ ڪاينت (Goets, 1985) - هتيں پٽءِ پوکاراني نزءَ دراوڙي (Dravidian) ايشيا مردم اتنتءِ نسلی سورتءِ توراني اتنت (Holdich, 1910) ۽ چه ميانجي ايشيا همنگر هندوستانءِ آٽگءِ جهه مند بوٽگ آنت (ندوي، 1998) ۽ آه 3 هزار پيش چه مسٽءِ سندھ ۽ دودمانءِ بن هشت اير ڪرتگ.

بلئي ايشءِ بر هلاپ بازيں تارنخ زانتاني حيال ايش انت که اے بحيره رومءِ مردم اتنت (Basham, 1985) ۽ چه بحيره رومءِ اے عراقءِ جهه مند بوٽگ آنتءِ 3800 پيش چه مسٽءِ همودا پير ڳيل

بلوچی زوراوڑی زبانانی و ت ماں و تی همگو گی ڈاکٹر واحد بخش بزدار

جہے مندیں سیمیری (Sumerian) مہلوک گوں ہو رہے تو روتنگ آنت (3500) پیش چہ مسحء اکاریانی (Akkadian) تاڑ ٹیلا نکانی سبب آچے ایران ہوانہ بلوجستان عراہ سندھ آنگ ہمہ مند بوتنگ آنت (Rapson, 1987)

بلوچی زبان زوراوڑی زبانانی همگو گی:

در اوڑی مہلوک ہتار نخ آیانی او بادگی پُش در ہے بار و تار بخی راستی گو اچن ہر چونیں بہ بنت بلئے یک گپے ہر دری انت کہ در اوڑی بلوچی زبان نیا مجین ہے بازیں لسانی ہم درو شنی گندگا کائیت۔ پہشکا مادا لسانی نکانہ ردا بلوچی زوراوڑی زبانانی و ت ماں و تی همگو گی چار ٹپا سیں۔ بلئے چریشی ساری چیزے ارزشت کرزیں جست دیما کائیت، کہ اگاں در اوڑی مہلوک (3500) پیش چہ مسحء عراق ہلڈ بار کنانہ آپسرا ایران ہر ندی چہ ایران ہوانہ سندھ آنگ ہمہ مند بوتنگ آنت، گڑا گوں بلوج مہلوک آیانی اکھی سیادی کجاء کجام وہ دیدیما آنگ؟

پدرائیں جرے کہ ایشی پس سے مستریں گمانہ امکاناتی چاگردہ تریت۔

- 1: در اوڑی بلوج مہلوک نیاما اکھی سیادی یار پتہ رتی 4 ہزار پیش چہ مسحء ماں عراق ہوتنگ، وہ دیکہ در اوڑی چہ بھیرہ روم ہوانہ ہمد آنگ آبات بوتنگ آنت، گڑا بلوج ہم ہے وہا عراق ہے موجودت اتنت؟
- 2: در اوڑی بلوج مہلوک نیاما رپتہ رتی یا ہمسائی 3500 پیش چہ مسحء ماں ایران ہے دیما آنگ۔ وہ دیکہ آچہ عراق ہلڈ بار کنانہ ادا آنگ آنت بلوج ہم ہمد ایران ہے جہہ مند اتنت۔
- 3: ہزار پیش چہ مسحء وہ دیکہ در اوڑی چہ بلوجستان عراہ سندھ پتھر گک آنت، گڑا بلوج چہ ساری بلوجستان آبات اتنت ہمہ در اوڑی بلوج یک دگرے گوں نزینک بوتنگ آنت۔

بلئے گڑی گمانءِ باروا مشکل ایش انت کہ رو بر کتی پٹ ء پوکارو تی مسنءِ ماں بلوجستانءِ بلوجانی آئیگ ء جهہ منند بو ٹگءِ وہدءِ پاسءِ ششمی سدی عیسویءِ زمانگ لیک انت۔ ایشانی حیالءِ آریائی مہلوکءِ 3 ہزار پیش چہ مسحءِ نیا مجھی ایشیاء لذءِ بار کر ٹگءِ 2 ہزار پیش چہ مسحءِ بند اتی سالاں رو در آئکی آریا ماں عراقءِ ایرانءِ قلاتءِ سر بو ٹگ انتءِ بلوج مہلوک هم آریا ہانی ہے لذءِ بارءِ گوں بو ٹگ۔

بلئے مرچاں اے لیکہ هم دیما آئیگا انت کہ بلوج درآمدیں مہلوکے نہ انت بلکیں چہ بن اسلءِ بلوجستانءِ جهہ منندیں مہلوکے ء دومی نیمیگا در اوڑی مہلوکءِ باروا ہے ٹگ بیت کہ آ3500/4000 پیش چہ مسحءِ رو در آئکی ایرانءِ کوہی دمگاں ء سندھءِ آئیگ ء جهہ منند بو ٹگ South worth۔ عردار اوڑی بندرا پھواليں ء پس چارینو کیں مہلوکے ات کہ آیاں وہدے سندھءِ نیمیگا لذءِ بار کر ٹگ، گڑا آیانءِ چہ ہمدا ہندی بزاں مقامی مہلوکءِ کشتءِ کشارءِ وڑءِ ڈول ہیل گپتگ انتءِ سندھءِ مہلوک در اوڑی نہ انت۔ (South, 1999)، بہر حال تاریخی گمانءِ امکان و تی جا گاہءِ، اے درگتءِ تنگہ بازیں پٹءِ پول لوئیت۔ بلئے ما دا بلوجیءِ در اوڑیءِ لبزانءِ دیما کاریں کہ یک دگرےءِ گوں نزیکیں ء ہمگو گنیءِ درا کن انت۔ در اوڑیءِ لبزانی درگتءِ چہ در اوڑیءِ بھجی لبز بدل DED Dravidian Etymdigious Dictionary، کمک زورگ بو ٹگءِ ادا در اوڑیءِ لبزانی درگتءِ BED لبز نمبر دنیگ بو گا انتءِ آئی دیما پہ در در بلوجی لبز دنیگ بو گا انت۔

DED 191 کناؤ: orate "سایک، ہورت کنگ"

کوڈا گو: arat-

بلوجی: آرت، آرت (کنگ)

202 تامل: alaku "حساب، شمار"

بلوجی: لیکہ "حیال، شمار، حساب، اندازگ"

بلوچی ځډراوژی زبانانی وټ ماں وټی همگوګی ڈاکٹر واحد بخش بزدار

439 تامل: iranku "ایر کپک، ایر آنگ، گوارگ (ہورءے

پیا)" irakku "جھلءے ایر کنگ، سامانءے ایر کنگ۔"

ملیالم: eraka "ایر کپک، کنڈا" iranuka "جھلءے آنگ، ایر کپک"

تلکیو: eragu "ایر کپک، جھل بوگ"

بلوچی: ایر(کپک)، ایر(کنگ)

پارچی: "پک" il- "پک" گڈبا: il-

بلوچی: الگ

472 تامل: iru "آر نیک" ، ملیالم: eri، کنڈا: iru

بلوچی: آر نیک

492 کنڈا: Usaka تلکیو: Usaku ، Usaku ، Uska

isuka

کول: Uska "ریک، سک" Uske "گونڈی" ، Uska

بلوچی: سک، فارسی: شہک، اوستا: thika

(چریشیءے ابید گندرات 2774 کولامی: tu-k نسکی، پارچی:

647 تامل: ulai ملیالم: "توکلءے کچکءے ہلاسگ"

بلوچی: ہوگ، ہلاسگ۔

<p>بلوچی: اوگ</p> <p>سمیری: Utag</p> <p>(چشمی عابید گندات 83 کنڑا oda : تالاپ، اوگ)</p>	<p>648 کنڑا ute ، تلگیو:</p>	<p>”تالاپ، آپ چمگ، اوگ“</p>
<p>799 تامل: اوٹ (ottai) ”گار، ہونڈ“</p> <p>کنڑا: اوٹ (ot) (کڑک،</p> <p>”گار، ترک“ تامل: odu odi تلگیو:</p>	<p>ملیام: ملیام</p>	<p>بلوچی: ہونڈ، ہوڈ</p> <p>کردی: ہوندر</p>
<p>834 تامل: ”یک جا، ہوار“ ori تلگیو:</p> <p>بلوچی: ہوار، اوار</p>	<p>ملیام: ملیام</p>	<p>”ہورک، بلاس بوگ“ oriyuka تامل: تامل:</p>
<p>848 بلوچی: ہورک</p> <p>909 تامل: kakku kakkuka تلگیو:</p>	<p>کنڑا: Kak- (Kaky) تامل: ”شانگ، دل، شانگ، لگ“</p>	<p>بلوچی: کوکارگ، لگ</p>
<p>فارسی: کنگ ”لگ“</p>	<p>کنڑا: kakku krakku</p>	

بلوچی خود اوڑی زبانانی و تی همگو گی ڈاکٹر واحد بخش بزدار

تامل: kaccu	توڑا: koc	کنڈا: kanda:	920
کولامی، پارجی: kaskana	گڈبا: kas-	گڈبا: kacc-	کولامی، پارجی: گونڈی: گونڈی:
”گوں دننا“ qaswe	”چیزے“ kasa	”ماکٹو:“ kasa	”کئی:“ گسک
			بلوچی: گسک
			فارسی: گزیدن
کنڈا: kajji	کوڑاگو: kajra	تلیکو، توڑا: khasra	925
پارجی: kajra	کرخ kasa	کرخ kajra	کرخ کھسا
			بلوچی: کینگ
تامل: کٹما	”آسک“ katamai	”گوک“ (katama)	935
kadah	”آسک“ kadava	”آسک“ کنڈا: kataman	ملیام: ”آسک“
کرخ: kaditi	تلیکو: (kadma)	کرخ: kadma	توڑا: گڈما
			”آسک“ (karsa)
			بلوچی: گڈ
			اکادی: gadu
تامل: کٹی (katikka)	کٹی (kati)	ملیام: (katna)	945
(kat-) کٹ (katu)	کٹی (kadi)	کٹنا (kattna)	کوڑاگو، کنڈا: کٹی (kadi) کٹنا
کرخ: کٹنا	کوڈا: kat	”گوں دننا“ کوڈا:	”چیزے“ کٹنا
			پاچک، جایگ

بلوچی:	گٹ (پاچک)			
تامل:	کٹی	کٹی	کٹی	946
	(kadi, kada) کنڈا:	کڈی، کڈا (kati) کنڈا:	کلدر کلدر کنگ "گڈگ"	
کرخ:	کہتنا	کہتنا (khattna)	"جتاںگ، بہر کنگ"	
بلوچی:	گڈگ			
سمیری:	بُرگ، گڈگ، جتاںگ		kud	
تامل:	کٹو	کٹو (kattu)	کٹ (kat-)	961
	کوتاں:	کوتاں (kattu)	کوتاں (kot-)	
نسکی:	کٹ	کٹ (katt-)	کٹ (kadk)	
گڈیا:	کٹ	کٹ (kat-)	"بندگ، جوڑینگ، گندگ"	
بلوچی:	گندگ			
ملیالم:	کوڈاگو:	کوڈاگو: (kandi)	کنڈی (kanti)	989
تولو:	کاندی	کاندی (kandi)	کنڈا:	
بلوچی:	کنڈ		کاندی (kanti)	
کردي:	کند			
اوستا:	کروچک، کوچک	"کروچک، کوچک"	kanti	
تامل:	katti	"چاقو، بُرگ، ازباب، اُسترگ، زہم، داس"	katti	1012
ملیالم:	کوٹا:	"چاقو" کوٹا:	کاتی (katy)	
کنڈا:	کنڈا:	"چاقو"	کاتی (katti)	
بلوچی:	کانڈا:	"زہم، اُسترگ"	کانڈا (katti)	
		"چاقو، اُسترگ، زہم"	کانڈا (katti)	

بلوچی خود اوڑی زبانانی و تماں و تی همگو گی ڈاکٹر واحد بخش بزدار

فارسی: کتارہ

1074 تامل: karu "ہیک، کرگ" kurra

بلوچی: گرگ

فارسی: کره

(چریشیءابید گندرات 1497 کولامی: kurra، پارجی، کونڈا:

1085 تامل: karauyuka "گریوگ، کوکارکنگ، شورکنگ" karai

تولو: kareuyuni "گراگانی کرامگ"

بلوچی: کرامگ، کرانگ

1108 تامل: kelv "کل کنگ، کوچگ" kallu "گوں دست یا چبکان

کوچگ"

پارجی: kelc- "کل کنگ، ہونڈشگ"

بلوچی: کل، کل کنگ

سمیری: kila "کوچگ"

1113 تامل: kavar "جتاکنگ، گستاکنگ"

بلوچی: گیوارگ

1124 تامل: kavil "گل، رخسار" ملیام: kavul

بلوچی: گل

فارسی: کله

1147 تامل: karuku "کرگز" ملیام: karuku "بانز، کرگز"

تلود: karu "کرگز"

بلوچی: کرگز

فارسی: کرگس

1156 کرخ: khalbas "ڈزی، ڈنگ" khalb

مالٹو: qalwi "ڈز"

بلوچی: کلپ

1187 تامل: karra، karru میامی: karr-a

توڈا: kara، karu کنڑا: kor-

بلوچی: گرگ

فارسی: کره

1230 تامل: کاری (kari) دریاب "

بلوچی: کور ?

1241 تامل: کنڑا: بلوچی: گلاک فارسی: گلم "بزاں سرے مُود"

1243 تامل: "گورم" میامی: kali "گوک، رنگ"

بلوچی: گل "اسپانی رم"، گل: "چی، بازی"

فارسی: گلم

1287 کنڑا: کٹو "ڈز گرگ، رسگ" (kittu)

کوڈاگو: کٹ "ڈز گرگ، دستء آرگ، قبضہ کنگ" (kitt)

بلوچی ځډ اوژی زباناني وټ ماں وټي همگو ګي ڈاکٹرو احمد بخش بزدار

بلوچی: کٹ "سیت، پائیدگ، حاصل" کلگ: "دزگرگ، بانجبرگ، حاصل سیمیری: "بانجبرگ، فتح کنگ" qatiya 1390 توڑا: گٹ (kut) "کسان، گوئند" کنادا: گڈو (guddu) ملیالم: کٹو (kutu) "کسان، گوئند" "کسان، گوئندی" ملیالم: کٹی (kutti) "انسان ځنوارانی کسانیں چک" تامل: گوئندی: "کسانی، گوئندو" "کسانیں زہک" 1391 کوڈا گو: گٹ (kutt-)، تو لو: گٹنی (kuttuni) کولامی: گڈک (kudk) پارجي: کٹیتی (kotteti) "بزاں جنگ، چلگ"	بلوچی: گوئند: "کسان" ، گوئند: گٹو (kutu) "کسان" ، کولامی: گڈک بلوچی: گلگ گردی: گستان 1400 کنادا: گڈی (guddi) "گند" فارسی: کند 1401 تلیگو: گڈا (gudda) "گلد، جر" کنادا: گڈے (gudde) "گلد، ٹکر"
---	---

بلوچى: گۇد

1412 تامىل: "دل، گرددگ" kunti

بلوچى: گۇڭ

فارسى: گرده

1485 كولامى kuruy تىلىگۈ: goria گۇنڈبا kuri

kuranga گونڈى: kurs "آسک" سىنكلەرت:

بلوچى: گۇر ؟

فارسى: گورخر

149 تامىل: "گىرگ، كوكاركىنگ" kurai مiliامى:

"گىلگ، گىرگ"

كۈٹا: "وگك، گىرگ" kora كۈڈاگو: "گىرگ"

بلوچى: گىرگ

فارسى: غريدين

1371 تامىل: "ورنائىمىز مۇزنازور" kuncu مiliامى:

كۈنڈا: "ورنائىمىز زناور" kuni

بلوچى: كىج، كىنج "ورنائىمىز جىنك"

كردى: كىج

1541 كۈنڈا: "ناجايىمىز" kurumpan مiliامى:

"بېچك، حرامى"

بلوچی ځډر اوژی زبانانی وټ ماں وټی همگو ګی ڈاکٹر واحد بخش بزدار

بلوچی: کېټه، کیور

پارچی: 1544 kudupuni "برگ، گلڈگ" kud-

بلوچی: گلڈگ

سمیری: kud

1555 تامل: "بوم" gugai کنادا: kukai

سسنکرت: ghuka

بلوچی: گلگی، گوگو

1563 تامل گولو (kutu) "کدام، شانگ"

مليام: گندو کنادا، توڑا: (kud) (kuta) توڑا: کو

(gudu)

تلیکو: گندو (gudu) پارچی، گونڈی: گڑا (guda)

بلوچی: گدو

سمیری: gud

1631 تامل، مليام: چيرو (ceru) "جنگ، جيڙه"

بلوچی: جيڙه

فارسي: جيڙه

كردي: گيڙه

1635 کنادا: keccu، توڅو: kerci

بلوچی: گرچ ؟

فارسی: گره

1638 کنڈا: "کنار، نیمگ، پلو" kela

پارچی: (kir) کنڈا: kela

بلوچی: (kir) کر

1655 تامل: چنی (cenni) ملیام: konni ، تو لو:

تلگیو: cenka

بلوچی: زنوك

فارسی: چانه

1663 تامل: کینی (keni) "کسانیں تالاپ، چات"

ملیام: keni "آپ ے تالاپ، معدن، آپ ے کوچتھیں کڈ"

بلوچی: کہن، کہنی، کانیگ

کردوی: کہنی، کانیلہ

فارسی: کہن

اوستا: خانی (xani)

1688 تامل: kokkari کنڈا: kokkari

تلگیو: "کوکارنگ" kokkarincu

بلوچی: گوکار، کوک

فارسی: گوک

1709a تامل: کوٹو kotuka ملیام: (kotu)

بلوچی خود اوڑی زبانانی و تماں و تی همگو گی ڈاکٹر واحد بخش بزدار

بلوچی: چوٹ

کردوی: چہوت

فارسی: جفته

1717 تامل: کوٹو (kottu) ملیالم: کوٹوکا (kottuka) کوٹا: کوٹو (kottu)، ماتھو: kotk-

بلوچی: گلگ

کردوی: گُتانا

1722 تامل: کوٹے (kottai) ملیالم: کوٹا (kotta)

(gota) کرخ: گُٹا کنادا: تولو: gottu کرخ: گُٹا

بلوچی: گلگ

فارسی: غده

1759 تامل، ملیالم: کنادا: kob kompu کومپو: kombu

کولامی: kom کووی، کونڈا: koma

بلوچی: شب

1768 کولامی: kor "کروس" kor نیکی: kor "کروس" نیکی:

گلڈبا: korgul "کروس" koiyu کووی: "کروس" کووی:

بلوچی: کروس

فارسی: کرک، خروس، خره ”بڑا کروس“

1799 تامل: kury ٽوڏا kori kore میام: ”گورک“
gore kuri kuri kori goria کولا می: کووی: گورک
بلوچی: گورک

1802 کوڻا: korv korv- سرد بونگیگ ”سردی“
ٽوڏا: kwar- ”سردی کنگ“
بلوچی: گواہر

18 korran میام: گرانڈ
بلوچی: گرانڈ

فارسی: بران

182 تامل: کوٹو kotu کوٹ (kot) کوت ”کانٹ، شاہ“
تولو: کوڈو kodu گونڈی: کوٹ (kot-) کانٹ-شاہ
پارچی: کوڈ (kod)
بلوچی: کانٹ

2178 تامل: چکو cukku ”کم، ٹکر“
کسانیں ٹکر، کم
بلوچی: چنکا، چنک

فارسی: چکہ

2192 تامل: چنٹو cuntu ”چنڈیگ“

بلوچی ځډرا اوژی زباناني وتنوی همگونگي ڈاکٹرو احمد بخش بزدار

بلوچی: چندگ، چند

فارسی: چندش

2223 کنڑا: "چندگ، سرگ، حرکت دیگ، جنگ، روگ، چندگ" Suri

"چندگ، ترگ، گردیگ" Surivu

بلوچی: سرگ، سرینگ

2335 تامل: چول (col) "لبز، گال، تو سیپ کنگ" col

ملیام: col، کنڑا: sol، sollu پارچی: cul-

بلوچی: گال، گلایگ، گال آئیگ، گال ئے گالوار کنگ

عربی: قال، قول

انگریزی: call

2353 تامل: "چورگ" curia cor "چورگ، رچگ" ملیام: coruka

کرخ: curkhna

بلوچی: چورگ

کردي: چوريان

فارسی: شریدن

2417 تلیکو: ڏنگا (dunga) "ڏنگا" (donga) "ڏنگا، ڏنگ" tokan تامل: (donga)

کولامي، نیکی: ڏنگا (donga) "ڏنگ" (dunga) "ڏنگ"

"ڏنگ" (donga) "ڏنگ، ڏنگ"

گونڈی: ڏنگا

بلوچی: ڈنگ

2667 تامل: tira "چنگ، حیالانی در شان کنگ، زاہر کنگ، در آنگ"

کنادا: terave "زاہر، روشن" "زاہر بونگ، واضح کنگ"

تلگو: teracu "چنگ، سہرا آنگ، نمائش کنگ"

بلوچی: درا "زاہر، سہرا، واضح"

گلڈی تران:

دراوڑی مہلوک ء تارخ ء آیانی او بادگی پڑ درء بار و اتار یخی راستی ء گواچن ہر چونیں بہ بنت بلئے
یک جبرے ہر دری انت کہ دراوڑی ء بلوچی زبان ء نیا محین ء بازیں لسانی ہم دروشی گندگ ء کائینت۔ پہنیش کاما
دوئیں زبانانی سیالی ء راپو لکاری ء چم ء نزر ء چاریں ء بر زئے بحث ء تران ء چہ ہے پدر انت کہ دوئیں زبانانی نیام ء
سکلین ٹھکنیں سیالی است انت ء پو لکاری ء چہ پدر انت کہ دوئیں زبان چے یک دومی ء سک باز نزیک انت، پدا
دوئیں زبانانی لوزانی جوڑشت ء بزان تان ء چارگ بیت انت گڑا آوتی سیالی ء ووت پدر کن انت۔ ایشی ء چہ ما
اندازگ جت کنیں کہ دوئیں زبانانی سیالی ء سرا، ہمینکس کہ پو لکاری بیت انت ہے سیالی زیات ء چہ زیات گیں
ئے گیوار بیت انت۔

شوندات:

- Basham,A.I. (1985). The wonder that was india. london, sidgwick jakson.
- Burrow,T & Emeneau,M.B.(1961). A dravidian Etymological Dictionary .London,Oxford press
- Goets, Philips and others. (1985).Dravidian Language, Encyclopaedia Britannica Vol:4.15 Ed.london
- Holdich,T.H. (1910). The gates of india,being on historical narrative . london: macmillan.
- ندوی، ر. (1998). ارض پاکستان کی تاریخ۔ لاہور: سگ میل پلی کیشن۔
- Rapson,E.J.(1987). The cambridge history of india Vol 1. dehli: S.chand company ltd.
- South, W.F. (1999).Substrate Languages in old Indo-Arians.EJVS